

Innst. 264 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:68 S (2010–2011)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Svein Harberg, Frank Bakke-Jensen, Linda C. Hofstad Helleland, Lars Myraune og Gunnar Gundersen om motorferdsel i utmark

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«I

Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2011 legge frem for Stortinget evaluering av forsøksprosjektet med utvidet kommunalt selvstyre i 8 utvalgte kommuner i perioden 2000–2005.

II

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i lov om motorferdsel i utmark slik at kommunene får økt myndighet – innenfor nasjonale retningslinjer – og der erfaringene fra forsøksprosjektet med økt lokalt selvstyre legges til grunn.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Eirin Sund, fra Fremskrittspartiet, Oskar J. Grimstad, Henning Skumsvoll og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og fung. leder Siri A. Meling,

fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, fra Senterpartiet, Knut Magnus Olsen, og fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, viser til Dokument 8:68 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Svein Harberg, Frank Bakke-Jensen, Linda C. Hofstad Helleland, Lars Myraune og Gunnar Gundersen om motorferdsel i utmark.

Komiteen viser til at forsøksprosjektet med ny forvaltningsordning for motorferdsel i utmark i 8 kommuner startet i år 2000, og ble evaluert av Norsk institutt for naturforskning (NINA) i 2005 (jf. NINA Rapport 90). Erfaringene fra forsøksprosjektet utgjør en del av underlagsmaterialet for Direktoratet for naturforvaltnings tilrådning i 2008 til Miljøverndepartementet – om forslag til nytt motorferdselregelverk.

Komiteen viser også til at lokale myndigheter – i medhold av nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 5 etter skriftlig søknad – kan gi tillatelse til bruk av snøscooter til nærmere angitte formål. Dersom slik løyve blir gitt og det klages på vedtaket, er fylkesmannen ankeinstans og kan overprøve det lokale skjønn.

Komiteen er òg kjent med at det i forskriften § 5 første ledd bokstav c er presisert at tillatelse til bruk av snøscooter til hytte kun kan skje når det ikke er mulighet for leiekjøring i området.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil også peke på at i den politiske plattformen for flertallsregjeringen (Soria Moria II) står det at regjeringen vil fullføre gjennomgangen av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag.

Flertallet er òg kjent med at Miljøverndepartementet arbeider med å gjennomgå og vurdere gjestående problemstillinger knyttet til Direktoratet for naturforvaltnings tilrådning fra 2008. Evalueringsrapporten fra 2005, rapporten Motorferdsel og Samfunn (NIBR-rapportene 2006:15 og 2006:16) og resultatene fra barmarksprosjektet i Finnmark vil inngå i totalvurderingen.

Et annet flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, vil peke på at forsøksprosjektet i de 8 kommunene nå har pågått i svært mange år, og forventningene til en konklusjon er stor.

Dette flertallet viser til at forsøksordningen med utvidet lokalt selvstyre i 8 utvalgte kommuner ble iverksatt i 2000 og formelt avsluttet i 2005. Forsøksordningen er grundig evaluert i de tre rapportene 90, 91 og 99 fra Norsk institutt for naturforskning (NINA) 2005. I tillegg har Hattfjelldal kommune laget en egen evalueringsrapport «Forsøk med ny forvaltningsordning for motorferdsel i utmark».

Dette flertallet har merket seg at rapportene fra NINA kan vise til en rekke positive effekter av prøveprosjekter. I mange av kommunene har det blitt mindre ulovlig kjøring, mer taxi- og turistkjøring, mindre kjøring i de mest sårbare områdene, bedre kommunal planlegging og sterkere indrejustis i scootermiljøene. De kommunene som har vært med i prosjektet, har hatt anledning til å etablere både turistløyper og rekreasjonsløyper, som har latt både tilreisende og lokalbefolkningen komme seg ut i marka.

Dette flertallet viser til at ikke alle deltakerkommunene har etablert slike løyper, for eksempel har Sirdal ikke etablert slik rekreasjonsløype. Fauske kommune er en av kommunene som har etablert løype, den ligger i Sulitjelma. Ordningen med rekreasjonsløyper har gjort at eldre og funksjonshemmede har kunnet komme seg ut i naturen også på vinterstid. Likeens har det ført til at reiselivsbedriftene i kommunene har kunnet tilby sine gjester naturopplevelser på snøscooter, slik alle svenske og finske reiselivsbedrifter har mulighet til. Stor-Elvdal har etablert en rekreasjonsløype, men den er bare for medlemmer av den lokale scooterklubben.

Dette flertallet peker på at disse tre tilnærmingene til rekreasjonsløyper viser at det er gjort lokale tilpasninger til beste for det lokale miljøet, fritidstilbudet og næringslivet. Alle kommunene har til felles at det bare er marginale deler av kommunene som har blitt regulert med mulighet for snøscootertrafikk i medhold av regelverket for prøveprosjektet og det lokale planverket.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til følgende konklusjon vedrørende prøveordningen:

«Prøveordning med lokalt vedtatte snøscooterløyper etter plan- og bygningsloven viste at alle seks delmål for bedre motorferdsel ble helt eller delvis innfridd i forsøkskommunene.» – Norsk institutt for naturforskning (NINA), på oppdrag fra MD.

Disse medlemmer viser til at det over lang tid er etterlyst en oppmyking av regelverket, og en ser mange eksempler på enkeltpersoner og friluftsvelferdsorganisasjoner som må stenge ned tilbud grunnet et svært restriktivt lovverk som har sviktende legitimitet blant innbyggere. Av mange eksempler kan nevnes Salangen jeger- og fiskerforenings populære turhytte, som må ha sine forsyninger brakt inn med snøscooter. Dagens lovverk fjerner muligheten for turinteresserte og friluftsfolk til aktivt å bruke naturen og samtidig beholde et serveringstilbud med overnatting.

Disse medlemmer viser til brev fra miljø- og utviklingsministeren til energi- og miljøkomiteen, datert 5. mai 2009. I brevet skriver statsråden:

«Regjeringen arbeider med et forslag til en ny motorferdsellov i utmark og vassdrag, men det vil ikke bli lagt fram en proposisjon for Stortinget i inneværende sesjon. Regjeringen tar sikte på å fremme en lovproposisjon i løpet av inneværende år.»

Disse medlemmer har registrert at regjeringen ikke har fulgt opp løftet fra statsråden om å legge frem en lovproposisjon om motorferdsel i utmark innen utgangen av 2009. Disse medlemmer er likevel glad for at regjeringen ikke valgte å gå videre med en lovproposisjon basert på lovutkastet fra Direktoratet for naturforvaltning fra mars 2008, til tross for at dette lovforslaget var utarbeidet på oppdrag fra Miljøverndepartementet. Disse medlemmer registrerer at det har skjedd et politisk linjeskifte i regjeringen i disse spørsmålene.

Disse medlemmer viser til brev fra miljø- og utviklingsministeren til energi- og miljøkomiteen, datert 13. april 2010, der statsråden viser til den politiske plattformen for regjeringen, og der det står at regjeringen vil fullføre gjennomgangen av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Gjennomgangen vil gi grunnlag for å vurdere hvorvidt det er ytterligere behov for endring av regelverket knyttet til motorferdsel i utmark. Forsøksordningen med alternativ forvaltning av motorferdsel i enkelte kommuner fortsetter inntil videre.

Disse medlemmer mener at det er behov for en ny lov eller endringer i dagens lov, og som er basert på erfaringene fra forsøksprosjektet med blant annet større frihet for den enkelte kommune når det gjelder regelverket for motorisert ferdsl. Disse medlemmer støtter forskriftsendringene fra regjeringen, men mener at disse ikke er tilstrekkelige. Disse medlemmer viser blant annet til at fylkes-

mannen i Hedmark har varslet omgjøring av vedtak gjort av Åsnes kommune om å tillate Dæsbekken Villmarksenter å utvikle en snøscooterled. Fylkesmannen begrunner varsel om omgjøring blant annet i rundskriv T-1/96 pkt. 7.3.1, hvor det framgår at snøscootersafari og lignende ikke kan tillates etter nasjonal forskrift § 5 første ledd bokstav d. Disse medlemmer peker på at dette viser at det er behov for en lovendring som åpner for at kommunene kan tillate rekreasjonskjøring i egne traseer, slik det i dag kun er adgang til i de 8 utvalgte forsøkskommunene.

Disse medlemmer peker på at det har vært et betydelig utredningsarbeid de siste 10 årene rundt dette spørsmålet, og at dette har vist at det er behov for en ny lov eller større endringer i dagens lov om motorferdsel i utmark. Disse medlemmer mener derfor at det synes unødvendig å ytterligere vurdere hvorvidt det er behov for endring av regelverket knyttet til motorferdsel i utmark. Det bør være tilstrekkelig dokumentasjon på de positive effektene av økt lokalt selvstyre hva gjelder motorferdsel i utmark.

Disse medlemmer viser til at i en spørreundersøkelse gjennomført av TNS Gallup i august 2007 i de syv mest scooterrike fylkene i landet, sier folket:

- 80 pst. sier det må være lov å bruke scooter til og fra egen hytte
- 75 pst. sier kommunene må kunne merke opp egne scooterløyper
- 68 pst. sier snøscooterkjøring på skogsbilveier bør være lov
- 65 pst. sier snøscooterkjøring på islagte vann bør være lov
- 62 pst. sier at kommunene skal overta reguleringen av snøscootertrafikken.

Disse medlemmer mener at det nå er på tide å vise handlekraft.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener alle kommuner gjennom plan- og bygningsloven bør få retten til å forvalte motorisert ferdsel i utmark. Dette vil medføre økt vilje i kommunene til å gjennomføre god kommunal planlegging og kartlegging av de mest sårbare naturområdene, og vil utmerket godt kunne ivareta alle

interessene tilknyttet forvaltningen av motorferdsel i utmark.

Disse medlemmer viser til tidligere fremmet forslag til endringer i loven, gjennom Dokument 8:79 L (2009–2010). Forslagene i dette dokumentet tar utgangspunkt i de positive erfaringene fra forsøksprosjektet. Ved å legge disse endringsforslagene til grunn kan regjeringen spare mye tid og krefter på ytterligere utredninger, og i stedet avslutte saken til glede for det norske folk og seg selv.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til ny lov om motorferdsel i utmark, basert på de positive erfaringene fra forsøksprosjektet.»

Komiteens medlemmer fra Høyre vil gi kommunene større frihet til å regulere snøscooterkjøring og revidere lov om motorferdsel i utmark. Barmarkskjøring bør ha sterke begrensninger for å hindre skade på naturen.

Disse medlemmer fremmer forslagene i Dokument 8:68 S (2010–2011).

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til ny lov om motorferdsel i utmark, basert på de positive erfaringene fra forsøksprosjektet.

Forslag fra Høyre:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2011 legge frem for Stortinget evaluering av forsøksprosjektet med utvidet kommunalt selvstyre i 8 utvalgte kommuner i perioden 2000–2005.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i lov om motorferdsel i utmark slik at kommunene får økt myndighet – innenfor nasjonale retningslinjer – og der erfaringene fra forsøksprosjektet med økt lokalt selvstyre legges til grunn.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:68 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Svein Harberg, Frank Bakke-Jensen, Linda C. Hofstad Helleland, Lars Myraune og Gunnar Gundersen om motorferdsel i utmark – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 29. mars 2011

Siri A. Meling

fung. leder

Oskar J. Grimstad

ordfører

Vedlegg**Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen,
datert 17. februar 2011****Representantforslag 68 S (2010-2011)**

Jeg viser til brev 20. januar 2011 fra energi- og miljøkomiteen vedlagt representantforslag 68 S (2010-2011). Representantforslaget gjelder forslag om å legge frem for Stortinget evalueringen fra 2005 av forsøksprosjektet med ny forvaltningsordning for motorferdsel i utmark i 8 kommuner, samt forslag om at regjeringen fremmer forslag om endringer i lov om motorferdsel i utmark slik at kommunene får økt myndighet, med grunnlag i erfaringene fra forsøksprosjektet.

Forsøksprosjektet med ny forvaltningsordning for motorferdsel i utmark i 8 kommuner startet i år 2000 og ble evaluert av Norsk institutt for naturforskning (NINA) i 2005 (NINA Rapport 90). Erfaringene fra forsøksprosjektet utgjør en del av underlagsmaterialet for Direktoratet for naturforvaltnings tilrådning i 2008 til Miljøverndepartementet om forslag til nytt motorferdselregelverk.

I den politiske plattformen for flertallsregjeringen (Soria Moria II) står det at regjeringen vil fullføre gjennomgangen av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. I dette ligger at det ikke skal utarbeides en ny lov om motorferdsel i utmark og vassdrag, men at

det skal foretas en vurdering av gjenstående behov for eventuelle endringer i eksisterende lov og forskrifter.

Som ledd i gjennomgangen av motorferdselregelverket ble det i juni 2009 gjort enkelte endringer i forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Samtidig med behandlingen av forskriftsendringen bestemte regjeringen at det ikke skal gjøres endringer i lov eller forskrift om reglene for bruk av motorkjøretøy på snødekt mark i Finnmark og Nord-Troms. Disse forblir derfor uendret.

Miljøverndepartementet arbeider nå med å gjennomgå og vurdere gjenstående problemstillinger knyttet til Direktoratet for naturforvaltnings tilrådning fra 2008. Evalueringsrapporten fra 2005, rapporten Motorferdsel og Samfunn (NIBR-rapportene 2006: 15 og 2006: 16) og resultatene fra barmarksprosjektet i Finnmark – som sluttføres nå i februar 2011 – vil inngå i vurderingen.

Først når denne gjennomgangen er utført vil regjeringen ha grunnlag for å vurdere hvorvidt det er ytterligere behov for å gjøre endringer i regelverket knyttet til motorferdsel i utmark.

